

Рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада Волинського національного університету імені Лесі Українки, Міністерства освіти і науки України, місто Луцьк, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка на підставі прилюдного захисту дисертації «Формування міжкультурної компетентності майбутніх медичних працівників у процесі викладання іноземної мови» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки 23 травня 2024 року.

Гальчун Наталія Петрівна народилася 01 листопада 1970 року в м. Луцьк.

З 1977-1987 рр. навчалася у Луцькій ЗОШ № 4, яку закінчила зі срібною медаллю.

У 1992 р. закінчила Луцький педагогічний інститут імені Лесі Українки факультет романо-германської філології з відзнакою, здобула кваліфікацію «вчитель англійської та німецької мов» та розпочала працювати викладачем англійської мови Луцького медичного училища.

У 1992-1994 роках працювала у Луцькій школі №4 вчителем англійської мови.

У 1993-1994 роках навчалася у ВНУ імені Лесі Українки та отримала другу вищу освіту, з присвоєнням кваліфікації «менеджер освіти».

З 2004 р. по 2012 р. за сумісництвом працювала у ВНУ імені Лесі Українки на кафедрі іноземних мов гуманітарних спеціальностей на посаді старшого викладача.

В 1998 році здобула кваліфікаційну категорію «Спеціаліст вищої категорії», а в 2003 році – педагогічне звання «викладач-методист».

За час роботи виконувала обов’язки голови профкому викладачів, секретаря педради, голови циклової комісії, куратора групи, завідувача навчально-консультативного центру.

Насьогодні працює на посаді завідувачки навчально-методичного відділу КЗВО «Волинський медичний інститут».

З жовтня 2020 року по березень 2024 року навчалася в аспірантурі на ОНП Освітні, педагогічні науки спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка у Волинському національному університеті імені Лесі Українки на кафедрі соціальної роботи та педагогіки вищої школи.

Дисертацію виконано у Волинському національному університеті імені Лесі Українки Міністерства освіти і науки України, місто Луцьк.

Науковий керівник – **Гусак Людмила Євгенівна**, доктор педагогічних наук, професор кафедри іноземних мов гуманітарних спеціальностей факультет іноземної філології Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Здобувачка має 17 публікацій, із яких: 5 одноосібних статей, опублікованих у наукових фахових виданнях України, 9 – апробаційного характеру, 3 – додатково відображають наукові результати дисертації, у тому числі:

1. Гальчун Н. Теоретичне осмислення поняття міжкультурної компетентності в сучасних наукових дослідженнях. *Інноваційна педагогіка*. Одеса, 2021. Вип. 35.

C.157-163. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/35.32>. Фахове видання України.

2. Гальчун Наталія. Міжкультурна компетентність як складник професійної компетентності медичного працівника. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Вип. 43. 2021. Т. 1. С. 211-219. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/43-1-31>. Фахове видання України.

3. Гальчун Н. Становлення міжкультурної компетентності як самостійного наукового напрямку. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Київ, 2021. № 84. С. 32-36. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPUnc.series5.2021.84.1.07>. Фахове видання України.

4. Людмила Гусак, Наталія Гальчун. Інтегративний характер міжкультурної компетентності: на прикладі викладання іноземної мови. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя, 2022. № 83. С. 16-23. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.83.2>. Фахове видання України.

5. Гальчун Наталія Петрівна. Дослідження компонентів міжкультурної компетентності медичного працівника: аналіз, висновки, перспективи. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки / Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка*. Кропивницький, 2023. Випуск 211. С. 107-113. DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-211-107-113. Фахове видання України.

6. Наталія Гальчун. «Англійська мова в міжкультурній компетентності медичного працівника» як засіб формування інтеркультурної компетентності здобувачів вищої медичної освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології / Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка*. Суми, 2023. № 5-6 (129-130). С. 133-148. DOI: <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2023.05-06/133-148>. Фахове видання України.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Чернета С.Ю., доктор педагогічних наук, професор та завідувач кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи Волинського національного університету імені Лесі Українки, *питання*: 1. Будь ласка, конкретизуйте, які статистичні методи були використані для забезпечення надійності та достовірності проведених обрахунків педагогічного експерименту? 2. Вами розроблено навчальний посібник для організації самостійної роботи здобувачів освіти «Англійська мова в міжкультурній компетентності медичного працівника», обґрунтуйте мотиви добору тематики та його змістового наповнення.

Біда Олена Анатоліївна, доктор педагогічних наук, професор, Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II, *зауваження*: 1. У дослідженні під час характеристики і з'ясування можливостей іноземної мови в контексті формування міжкультурної компетентності було проведено опитування здобувачів освіти у формі відкритого анкетування. На нашу думку, варто було б звернути увагу на залучення зовнішніх стейкхолдерів (роботодавців) для визначення шляхів оптимізації формування міжкультурної компетентності в контексті підготовки майбутніх фахівців у галузі охорони здоров'я. 2. Попри достатній аналіз змісту ОК програми «Іноземна мова» (за професійним

спрямуванням), вважаємо у роботі недостатньо приділено уваги аналізу змісту дисциплін вибіркового компонента вказаної підготовки, котрі є засобом набуття майбутніми фахівцями у галузі медицини формальних та неформальних компетентностей міжкультурної комунікації. 3. У дисертаційному дослідженні здобувач, спираючись на розробки вітчизняних та зарубіжних вчених щодо проблеми розвитку міжкультурної компетентності майбутніх фахівців охорони здоров'я і, цитуючи їх у першому розділі, не завжди висловлює власну позицію стосовно теоретичних положень дослідженого феномену. 4. У дисертаційному дослідженні достатньо глибоко розкрито сучасний потенціал ОК «Іноземна мова» у контексті формування міжкультурної компетентності у майбутніх фахівців галузі медицини. На наш погляд, у тексті роботи акцент зміщено на формування міжкультурної компетентності під час аудиторних форм навчання. Такий підхід, на жаль, не дозволив у повному обсязі проаналізувати чинні перспективні напрямки формування міжкультурної компетентності у позааудиторній діяльності.

Питання: 1. Які Ви бачите нові підходи щодо організації процесу навчання іноземній мові у медичному ЗВО? 2. Наведіть приклади інтернаціоналізації вищої медичної освіти на сучасному етапі?

Бідюк Наталія Михайлівна, доктор педагогічних наук, професор, Хмельницький національний університет, *зауваження*: 1. У науковій новизні автором зазначено, що вперше схарактеризовано сукупність педагогічних, що роблять можливою реалізацію моделі в освітньому процесі і безпосередньо впливають на ефективність формування міжкультурної компетентності майбутніх медичних працівників. На нашу думку, у завданнях дослідженнях доцільно було б передбачити обґрунтування зазначених педагогічних умов. 2. Обґрунтовуючи теоретичні засади проблеми дослідження, авторка виокремлює низку підходів, які покладено в основу формування міжкультурної компетентності майбутніх медичних працівників. Водночас, вважаємо, що варто було б звернути увагу на використання синергетичного підходу, в межах цього підходу іншомовну підготовку майбутніх медичних працівників можна інтерпретувати в контексті самоорганізації та особистісного розвитку. 3. У розробленій авторкою моделі (рис. 2.7) дискусійним вважаємо обґрунтований результат «сформованість МКК майбутнього медичного працівника». На нашу думку, результатом доречно вважати позитивну динаміку у формуванні міжкультурної компетентності майбутніх медичних працівників». 4. Позитивно оцінюючи розроблений дисеранткою варіативний курс «Англійська мова в міжкультурній компетентності медичного працівника» для реалізації педагогічних умов, дискусійним вважаємо процес вибору цього курсу здобувачами, оскільки елективні (вибіркові) освітні компоненти лише формують індивідуальну освітню траєкторію здобувачів і задовольняють їхні навчально-пізнавальні інтереси та потреби. 5. Зміст роботи не позбавлений окремих неточностей щодо синонімічного вживання ключових понять дослідження, «міжкультурна», «рос-культурна», «транскультурна», «інтеркультурна» компетентність та ін.

Питання: Які, на Вашу думку, перспективи оптимізації іншомовної підготовки у медичних ЗВО? 2. Які особливості ціннісно-емоційного компоненту міжкультурної компетентності майбутнього медичного працівника?

Князян Маріанна Олексіївна, доктор педагогічних наук, професор, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, *зауваження*: 1. Робота

значно виграла, якби Н. П. Гальчун конкретизувала ті підходи щодо визначення змісту міжкультурної компетентності та досвід з її формування у майбутнього фахівця, зокрема й медичної галузі, що склалися в європейських країнах (§1.1). 2. Не дивлячись на те, що авторка пропонує вживати понятійні прикметники «міжкультурний», «інтеркультурний», «крос-культурний», «мультикультурний» як тотожні (с. 51), на нашу думку, варто у визначеннях ключових понять дослідження використовувати саме той термін, що заявлений у темі дисертації. 3. На наш погляд, потребують більш ґрунтовного аналізу та розкриття запропоновані теоретичні підходи (комунікативний, пропедевтичний, інтегративний, соціокультурний, компетентнісний), що є базовими в авторській моделі формування міжкультурної компетентності майбутніх медичних працівників (с. 132-137). 4. Дослідження набуло б більшої практичної спрямованості, якби здобувачка урахувала думку й стейкхолдерів, долучивши їх до визначення педагогічних умов формування міжкультурної компетентності майбутніх медичних працівників. 5. Було б педагогічно доцільним розкрити такий важливий аспект дослідження, як-от методи та засоби спеціальної підготовки викладачів закладів вищої медичної освіти до формування міжкультурної компетентності майбутніх медичних працівників.

Питання: 1. Чи визначальним, на Вашу думку, є володіння іноземною мовою для майбутнього медика у формуванні міжкультурної компетентності? Як це висвітлено у Вашому дослідженні? 2. Поясніть, чому в ієархії компетентностей міжкультурна компетентність медичного працівника належить до спеціальних (фахових), а не до загальногалузевих, як у інших спеціальностей.

Томашевська Ірина Петрівна, кандидат педагогічних наук, професор, Волинський національний університет імені Лесі Українки, *зауваження:* 1. З позиції компетентнісного підходу, вважаємо, що у структурі технологічної підготовки майбутніх медичних працівників щодо виконання професійної діяльності у полікультурному середовищі в контексті формування міжкультурної компетентності, серед беззаперечно правильно визначених складових таких, як: знання, розуміння, уміння, навички, професійні та комунікативні якості, бракує компонента «досвід». 2. Заслуговує на схвалення висвітлення у дисертації тенденцій інноваційного розвитку медичної освіти в загальноосвітовому та національному вимірі. Однак, характеристика сучасних тенденцій розвитку медичної освіти у контексті євроінтеграційних процесів дала б змогу конкретизувати проблемне поле, тобто визначити чинники, які стимулювали зміну підходів до професійної підготовки майбутніх фахівців медичної галузі у ЗВО в Україні. 3. У контексті запропонованих педагогічних умов варто було би орієнтувати майбутніх фахівців медичної галузі на неперервний характер процесу формування міжкультурної компетентності, який не обмежується ступеневим навчанням у закладі вищої медичної освіти, а продовжується в подальший професійній діяльності завдяки активізації особистісних самопроцесів – самоосвіти, самовиховання, самоорганізації, самоактуалізації, самоідентифікації, самопрезентації, саморефлексії тощо. 4. На жаль, у дисертаційному дослідженні відсутній аналіз наявного в Україні досвіду формування міжкультурної компетентності у майбутніх фахівців охорони здоров'я в освітньому процесі медичних ЗВО, хоча на сьогоднішній день кожен медичний ЗВО здійснює професійну підготовку в контексті підготовки до діяльності в полікультурному

середовищі.

Питання: 1. Прокоментуйте важливість застосування пропедевтичного підходу в процесі формування міжкультурної компетентності майбутніх медичних працівників. 2. Обґрунтуйте актуальність принципу «lifelong learning» у контексті Вашого дослідження?

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,
«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада Волинського національного університету імені Лесі Українки, Міністерства освіти і науки України, місто Луцьк, присуджує Гальчун Наталії Петрівні ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Голова разової спеціалізованої вченої ради,
доктор педагогічних наук

Світлана ЧЕРНЕТА